

Du må ikke sove

Jeg våknet en natt av en underlig drøm, det var som en stemme talte til mig, fjern som en underjordisk strøm - og jeg reiste mig op: Hvad er det du vil mig? Du må ikke sove! Du må ikke sove! Du må ikke tro, at du bare har drømt! Igår blev jeg dømt. I natt har de reist skafottet i gården. De henter mig klokken fem imorgen!

Hele kjelleren her er full, og alle kaserner har kjeller ved kjeller. Vi ligger og venter i stenkolde celler, vi ligger og råtner i mørke hull! Vi vet ikke selv, hvad vi ligger og venter, og hvem der kan bli den neste, de henter. Vi stønner, vi skriker - men kan dere høre? Kan dere absolutt ingenting gjøre? Ingen får se oss. Ingen får vite, hvad der skal skje oss. Ennu mer: Ingen kan tro, hvad her daglig skjer! Du mener, det kan ikke være sant, så onde kan ikke mennesker være. Der fins da vel skikkelig folk iblandt? Bror, du har ennu meget å lære! Man sa: Du skal gi ditt liv, om det kreves. Og nu har vi gitt det - forgjeves, forgjeves! Verden har glemt oss! Vi er bedratt! Du må ikke sove mer i natt! Du må ikke gå til ditt kjøpmannskap og tenke på hvad der gir vinning og tap! Du må ikke skylde på aker og fe og at du har mer enn nok med det! Du må ikke sitte trygt i ditt hjem og si: Det er sørgelig, stakkars dem! Du må ikke tåle så inderlig vel den urett som ikke rammer dig selv! Jeg roper med siste pust av min stemme: Du har ikke lov til å gå der og glemme! Tilgi dem ikke; de vet hvad de gjør! De puster på hatets og ondskapens glør! De liker å drepe, de frydes ved jammer, de ønsker å se vår verden i flammer! De ønsker å drukne oss alle i blod! Tror du det ikke? Du vet det jo! Du vet jo, at skolebarn er soldater, som stimer med sang over torv og gater, og opplødd av mødrenes fromme svig, vil verge sitt land og vil gå i krig! Du kjenner det nedrige folkebedrag med heltemot og med tro og ære - du vet, at en helt, det vil barnet være, du vet, han vil vifte med sabel og flag! Og så skal han ut i en skur av stål og henge igjen i en piggråds vase og råtne for Hitlers ariske rase! Du vet, det er menneskets mening og mål! Jeg skjønnte det ikke. Nu er det for sent. Min dom er rettferdig. Min straff er fortjent. jeg trodde på fremgang, jeg trodde på fred, på arbeid, på samhold, på kjærlighet! Men den som ikke vil dø i en flokk får prøve alene, på bøddelens blokk! Jeg roper i mørket - å, kunde du høre! Der er en eneste ting å gjøre: Verg dig, mens du har frie hender! Frels dine barn! Europa brenner! Jeg skaket av frost. Jeg fikk på mig klær. Ute var glitrende stjernevær. Bare en ulmende stripe i øst varslet det samme som drømmens røst:

Dagen bakenom jordens rand steg med et skjær av blod og brand, steg med en angst så åndeløs, at det var som om selve stjernene frøs!

Jeg tenkte: Nu er det noget som hender. - Vår tid er forbi - Europa brenner!

- Arnulf Øverland